

OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE OCHRANY LESOV PRED POŽIARMI NA ROK 2024

Právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia na účely predchádzania vzniku požiarov v súvislosti s ochranou lesov pred požiarimi sú povinné v zmysle § 4 písm. b) a o) zákona NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") zabezpečiť plnenie ustanovených opatrení na ochranu pred požiarimi

- na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo
- v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Príslušné opatrenia k splneniu daných požiadaviek sú rozpracované vo vyhláske MV SR č.121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláska).

Pri zabezpečovaní a realizácii preventívnych protipožiarnych opatrení zameraných na ochranu lesov pred požiarimi treba vychádzať z ustanovení a z požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti ochrany pred požiarimi, ako aj z ďalších predpisov a dokumentov súvisiacich s danou problematikou. (Zákon č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov; vyhláska č.121/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov).

Na príprave a realizácii všetkých prijatých a uložených protipožiarnych opatrení zameraných na ochranu lesov pred požiarimi sa musia podieľať všetky zainteresované zložky, t.j. vlastníci, správcovia a užívatelia lesov v úzkej súčinnosti s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy, Dobrovoľnou požiarou ochranou SR, ako aj s ďalšími občianskymi združeniami, ktoré vyvíjajú svoje aktivity a činnosti v lese a smerom k prírode tak, aby bola zabezpečená ich čo najvyššia efektívnosť i účinnosť. Spôsob efektívnej protipožiarnej prevencie je založený na frontálnej informovanosti cestou všetkých dostupných prostriedkov a osobnou angažovanosťou kompetentných.

Príčinami požiarov v lesoch a na trávnatých porastoch bolo v predchádzajúcich rokoch zakladanie ohňov v prírode, vypaľovanie suchej trávy a kríkov, nedbalosť a neopatrnosť pri manipulácii s otvoreným ohňom v prírode a pod..

V prípade vzniku požiaru je účinnosť systému založená na jeho včasnom spozorovaní a odovzdaní informácie o ňom

- **ohlasovní požiarov,**
- **na operačné stredisko KR HaZZ v Košiciach**
 - ✓ **tiesňová linka 150 - platná pre celý okres Rožňava, alebo tiesňová linka 112 - operačné stredisko Integrovaného záchranného systému Košice.**

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave žiada o dôsledné zabezpečenie plnenia predmetných úloh, k čomu je preto potrebná realizácia najmä týchto opatrení:

I. Zo strany vlastníka :

Oblasť prevencie

1. Vypracovať, viesť a udržiavať v súlade so skutočným stavom dokumentáciu ochrany pred požiarmi podľa § 4 písm. f) zákona, najmä:
 - a) dokumentáciu ochrany pred požiarmi podľa § 24 vyhlášky,
 - b) mapové podklady s aktuálnymi údajmi podľa § 10 vyhlášky,
 - c) pokyny pre spaľovanie zbytkov po ťažbe podľa § 7 vyhlášky.
2. Vykonať opatrenia v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov podľa § 10 vyhlášky.
3. Využívať pri pozemnom hliadkovaní doteraz uplatňovaný systém ochranných služieb personálu lesných subjektov doplnený o systém pozorovania a hliadkovania vykonávaného v spolupráci s profesionálnymi a dobrovoľnými ochrancami prírody, záujmovými združeniami občanov a vlastníkmi objektov nachádzajúcich sa v daných lokalitách.
4. Využívať a v rámci možností budovať na pozorovanie v rovinatých a prehľadných terénoch pozorovacie veže a v členitých terénoch vykonávať hliadkovanie po hrebeňových zónach horstiev.
5. Zvýšiť aktivitu osôb vykonávajúcich pozorovaciu i hliadkovaciu službu a sprísniť kontrolnú i represívnu činnosť pri zistení porušovania opatrení, zameraných na ochranu lesov pred požiarmi.
6. Vykonávať preventívnu ochranu lesov pred požiarmi hliadkami orgánov ochrany prírody v lesoch, v ktorých sú prioritné záujmy ochrany prírody i krajiny a nie sú predpísané úlohy pre obhospodarovanie lesa.
7. Zabezpečiť v najkritickejších obdobiach a v komplikovaných terénoch aktuálne letecké hliadkovanie podľa "Smernice Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva vnútra SR o leteckej činnosti vykonávanej pri monitorovaní a hasení lesných požiarov.
8. Vytvárať i udržiavať v lokalitách najviac ohrozených možnosťou vzniku požiaru ochranné protipožiarne pásy a izolačné jednotky vo forme porastových plášťov z drevín odolnejších proti ohňu, zamedzujúce rýchlemu šíreniu požiaru a umožňujúce jeho bezpečnejšiu lokalizáciu i likvidáciu.
9. V lesoparkových zónach i v najviac navštevovaných lesných oblastiach zabezpečiť budovanie a udržiavanie ohnísk zabezpečených proti voľnému šíreniu požiaru a zabezpečiť na všetkých prístupových cestách i ďalších vhodných miestach viditeľné označenie zákazu zakladania i používania otvoreného ohňa mimo určených vyhradených priestorov.
10. Regulovať alebo obmedziť v prípade potreby turisticko-rekreačnú činnosť v najkritickejších obdobiach a to aj budovaním i udržiavaním turistických i náučných chodníkov v chránených oblastiach.
11. Zintenzívniť a zefektívniť preventívnu, výchovno-vzdelávaciu a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi najmä smerom k občanom, najmä mládeži; z toho dôvodu skvalitniť a vhodne koordinovať spoluprácu so všetkými zainteresovanými zložkami.

Oblasť zdolávania požiarov

1. Zabezpečiť zriadenie a vybavenie potrebného počtu ohlasovní požiarov označených nápisom "OHLASOVŇA POŽIAROV" v zmysle § 5 písm. f) zákona v súlade s § 15 vyhlášky, ktoré musia byť vybavené vhodnými spojovacími prostriedkami a ďalšími technickými zariadeniami na príjem hlásení o vzniku požiaru, ako aj na prenos správ súvisiacich s privolaním i poskytnutím pomoci a vyhlásením poplachu.
2. Umiestniť na určených miestach potrebné množstvo protipožiarného náradia v závislosti od plochy lesných porastov v súlade s § 10 ods. 3 vyhlášky, ako aj ďalšie prostriedky na lokalizáciu a likvidáciu požiarov.
3. Udržiavať existujúce príjazdové cesty, zväžnice i zdroje vody v stave, ktorý umožňuje bezproblémový príjazd ťažkých vozidiel hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah podľa § 10 ods. 5 a 6 vyhlášky, ale aj vhodným spôsobom zabezpečiť možnosť vjazdu hasičskou technikou do rampami uzatvorených lesných príjazdových ciest - informovať o uložení kľúčov, či ich poskytnutie v prípade požiaru.
4. V rámci možností zahusťovať sieť vodných zdrojov budovaním nových, vhodných na hasenie požiarov, najmä v exponovaných lokalitách.
5. Vytvoriť technické i ekonomické podmienky pre možnosť leteckého hasenia požiarov v nedostupných lokalitách, a to najmä vo veľkoplošne chránených oblastiach.
6. Vybaviť členov protipožiarnych hliadok pohybujúcich sa v lesných porastoch rádiovou technikou alebo mobilnými telefónmi; v prípade nemožnosti využitia tejto techniky, použiť ako náhradnú možnosť včasného ohlásenia vzniku požiaru motorové vozidlo (motocykel).

II. Zo strany Okresného riaditeľstva HaZZ v Rožňave :

Okresné riaditeľstvo bude aj v roku 2024 vykonávať **komplexné** ako aj **tematické** protipožiarné kontroly, pri ktorých sa zameria hlavne na plnenie opatrení uvedených v predchádzajúcej časti tohto opatrenia.

Okrem toho Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave vyzve Okresný úrad v Rožňave k spolupráci pri propagácii a aktívnemu pôsobeniu pri ochrane lesov v okrese cestou svojich štruktúr, ale aj Dobrovoľnú požiarnu ochranu v Rožňave, Štátnu ochranu prírody SR, Správu národného parku Slovenský raj i Slovenský kras, Obvodné oddelenia Policajných zborov SR v Rožňave, Dobšinej, Plešivci a v Štítniku a Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR v Rožňave.

V prípade potreby v priebehu roka bude Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave vykonávať hliadkovaciu činnosť v okrese so zameraním na dodržiavanie zákonných ustanovení, hlavne v čase dlhodobého sucha, či pri zvýšenom počte požiarov v prírodnom prostredí s možným postihom v blokovom i v priestupkovom konaní.

Okresné riaditeľstvo HaZZ v súvislosti so zabezpečením plnenia ustanovení §§ 4, 5 a 8 zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov upozorňuje právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, vlastníkov, správcov a užívateľov lesných pozemkov v súvislosti s ochranou lesa pred požiarimi na povinnosť dodržiavania nasledovných opatrení :

- nepoužívať otvorený oheň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- nezakladať oheň na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,
- nespáľovať horľavé látky na voľnom priestranstve bez predchádzajúceho písomného súhlasu okresného riaditeľstva,
- nevypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov

Nedodržaním týchto ustanovení zákona môže okresné riaditeľstvo **uložiť právny postih** v zmysle § 59 zákona a to až **do 16 596 EUR**.

Pri zisťovaní príčin vzniku požiarov v spolupráci s orgánmi Policajného zboru SR bude postupovať s využitím maximálnej tvrdosti aj pri postihovaní osôb, ktoré svojim konaním spôsobia požiare, v správnom (priestupkovom) konaní.

OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE OCHRANY LESOV PRED POŽIARMÍ

Právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ (ďalej len „vlastník“) na účely predchádzania vzniku požiarov v súvislosti s ochranou lesov pred požiarimi sú podľa § 4 písm. b) a o) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) povinné zabezpečiť plnenie ustanovených opatrení v nadväznosti na ustanovenia vyhlášky.

Na dôsledné zabezpečenie ochrany lesov pred požiarimi je potrebná od jednotlivých subjektov vlastníacich lesné pozemky realizácia najmä týchto opatrení:

I. Vlastník

a) na účely predchádzania vzniku požiarov

1. vypracovať, viesť a udržiavať v súlade so skutočným stavom dokumentáciu ochrany pred požiarimi podľa § 4 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, a to najmä:
 - a) dokumentáciu ochrany pred požiarimi podľa § 24 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,
 - b) mapové podklady s aktuálnymi potrebnými údajmi podľa § 10 písm. d) vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,
 - c) pokyny pre spaľovanie zvyškov po ťažbe najmenej v rozsahu podľa § 7 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov;
2. vykonať opatrenia v súvislosti s ochranou lesov pred požiarimi v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov podľa § 10 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov ;

Odporúčajúce ustanovenia:

- a) využívať pri pozemnom monitoringu spoluprácu s profesionálnymi a dobrovoľnými ochrancami prírody, záujmovými združeniami občanov a vlastníckmi objektov nachádzajúcich sa v daných lokalitách,
- b) využívať a v rámci možností budovať pozorovacie veže a v členitých terénoch vykonávať monitoring najmä po hrebeňových zónach horstiev; vylepšiť lesný monitorovací systém s potrebným dôrazom na inštaláciu pevných alebo mobilných monitorovacích zariadení a nákup komunikačných prístrojov,
- c) vytvárať a udržiavať v lokalitách najviac ohrozených možnosťou vzniku požiaru ochranné protipožiarne pásy v šírke spravidla 20 m až 35 m, ktoré rozčleňujú lesný porast na plochy cca 600 ha až 800 ha, rozčleňovacie protipožiarne priesečky široké 3 m až 6 m a izolačné pruhy popri železničných tratiach a verejných cestných komunikáciách a výsadbu porastových plášťov z drevín odolnejších proti ohňu,

zamedzujúce rýchlemu šíreniu požiaru a umožňujúce jeho bezpečnejšiu lokalizáciu a likvidáciu; konkrétnu realizáciu tejto úlohy zabezpečiť v spolupráci s orgánmi štátnej správy na úseku lesného hospodárstva a zaznamenať v lesných hospodárskych plánoch,

- d) vytvárať a udržiavať v blízkosti lesných porastov na pozemkoch susediacich s lesným porastom izolačné pruhy, ktoré budú udržiavané a zbavené zvyškov suchých trávnatých porastov, ktoré sú najčastejším zdrojom vzniku požiarov v lesoch pri vypaľovaní týchto porastov; zabezpečovať realizáciu tejto úlohy v spolupráci s vlastníkom susediaceho pozemku,
- e) v prípade potreby požiadať orgán štátnej správy lesného hospodárstva o obmedzenie alebo o zakázanie vstupu verejnosti do lesa na nevyhnutne potrebnú dobu, a to najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru;

b) na účely zdolávania požiarov

- 1. zabezpečiť zriadenie a vybavenie potrebného počtu ohlasovní požiarov podľa § 5 písm. f) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov v súlade s § 15 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov, ktoré musia byť vybavené vhodnými spojovacími prostriedkami a ďalšími technickými zariadeniami na príjem hlásení o vzniku požiaru, ako aj na prenos správ súvisiacich s privolaním a poskytnutím pomoci a vyhlásením poplachu,
- 2. umiestniť na určených miestach potrebné množstvo protipožiarneho náradia v závislosti od plochy lesných porastov v súlade s § 10 ods. 3 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov;

Odporúčajúce ustanovenia:

- a) zahusťovať v rámci možností sieť vodných zdrojov budovaním nových, vhodných na účely hasenia požiarov, najmä v exponovaných lokalitách.
- b) vytvoriť technické a ekonomické podmienky pre možnosť leteckého hasenia požiarov v nedostupných lokalitách, a to najmä na veľkoplošne chránených oblastiach,
- c) vybaviť členov hliadok pohybujúcich sa v lesných porastoch rádiovou technikou alebo mobilnými telefónmi; v prípade nemožnosti využitia tejto techniky použiť ako náhradnú možnosť včasného ohlásenia vzniku požiaru motorové vozidlo (motocykel),
- d) zabezpečiť vyškolenie vysoko špecializovaného personálu so zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľ a vlastníacich lesné pozemky v oblastiach s vysokým rizikom vzniku požiarov (kategória A) na zdolávanie požiarov v lesoch s príslušnou hasičskou technikou.

II. Obec

1. vypracovať a viesť dokumentáciu ochrany pred požiarmi obce podľa § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov v súlade s § 36 a § 37 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,
2. preveriť aktuálnosť dokumentácie ochrany pred požiarmi obce v súlade so skutkovým stavom, ako aj preveriť činnosť ohlasovní požiarov v obci,
3. prerokovať v orgánoch obce úlohy vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany lesov pred požiarmi v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
4. vykonať preventívne protipožiarne kontroly podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov u vlastníkov lesných pozemkov, v ktorých nie je vykonávaný štátny požiarny dozor,
5. preveriť akcieschopnosť obecného hasičského zboru, ako aj hasičskej techniky a vecných prostriedkov na vykonávanie zásahovej činnosti v súlade s § 6 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách;

Odporúčajúce ustanovenia:

- a) zabezpečiť stálu pohotovostnú službu v hasičských zbrojniciach v prípade potreby a podľa uváženia v najkritickejších obdobiach možnosti vzniku požiarov,
- b) zabezpečiť efektívnu a dôslednú preventívno-výchovnú a propagačnú činnosť zameranú na ochranu lesov pred požiarmi; spolupracovať pri plnení tejto úlohy s orgánmi miestnej štátnej správy, Dobrovoľnou požiarnou ochranou Slovenskej republiky, ako aj s ďalšími záujmovými združeniami zameranými na ochranu prírody.